

Λάρισα 21-06-2018

**ΑΠΟΦΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 312**

ΘΕΜΑ: Άσκηση ή μη Προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 (ΔΚΚ) κατά της υπ' αρ. πρωτ. 6769/64575/29.5.2018 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας.

Στη Λάρισα σήμερα 21-06-2018 ημέρα της εβδομάδας Πέμπτη και ώρα 12.30 μ.μ., η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Λαρισαίων, συνήλθε σε συνεδρίαση ύστερα από τη με αρ. πρωτ. 21561/15-06-2018 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου αυτής κ. Αθανασίου Αδαμόπουλου, που ορίστηκε με τη με αριθμ. 355/28-02-2017 απόφαση του Δημάρχου Λάρισας, παρευρεθέντων από τα μέλη οι κ. 1) Αθανάσιος Αδαμόπουλος ως Πρόεδρος, 2) Αναστασίου Μιχαήλ, 3) Δαούλας Θωμάς, 4) Νταής Παναγιώτης, 5) Σούλτης Γεώργιος και 6) Βλησαρούλης Αθανάσιος.

Η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Λαρισαίων, αφού συζήτησε σχετικά με το θέμα: Άσκηση ή μη Προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 (ΔΚΚ) κατά της υπ' αρ. πρωτ. 6769/64575/29.5.2018 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας και αφού έλαβε υπόψη:

1. Το άρθρο 72 Ν. 3852/2010.
2. Τη με αριθμ. 319/2018 Α.Δ.Σ. με θέμα Μείωση μισθωμάτων του τρέχοντος καλλιεργητικού έτους λόγω καταστροφών από βροχοπτώσεις σε δημοτικά αγροτεμάχια της Τοπικής Κοινότητας Μάνδρας κατά το έτος 2016.
3. Τη με αριθμ. πρωτ. 6769/64575/29.5.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας σχετικά με την ακύρωση της με αρ.319/2018 Α.Δ.Σ.
4. Τη με αρ. πρωτ. 21585/15-06-2018 γνωμοδότηση του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης, η οποία έχει ως εξής:

Με την υπ' αρ. πρωτ. 6769/64575/29.5.2018 απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας, αποφασίσθηκε η ακύρωση της με αριθμό 319/2018 απόφασης ΤΟΥ Δημοτικού Συμβουλίου Λαρισαίων με θέμα «Μείωση μισθωμάτων του τρέχοντος καλλιεργητικού έτους λόγω καταστροφών από βροχοπτώσεις σε δημοτικά αγροτεμάχια της Τοπικής Κοινότητας Μάνδρας κατά το έτος 2016», με την αιτιολογία ότι η συγκεκριμένη μείωση του μισθώματος του μισθωτή Πρόδρομου Μακρίδη δεν προβλέπεται από διάταξη νόμου, καθώς και ότι δεν αιτιολογήθηκε στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου η έγκριση της μείωσης μισθώματος παρά την αντίθετη γνωμοδότηση του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης.

Επί του ανωτέρω ζητήματος έχουμε εκφράσει τις απόψεις μας με τη με αριθμό πρωτοκόλλου 4611/16.5.2017 γνωμοδότησή μας προς τη Διεύθυνση Τοπικής – Αγροτικής Οικονομίας του Δήμου Λαρισαίων, αντίγραφο της οποίας σας επισυνάπτουμε.

Συγκεκριμένα έχουμε αναφέρει τα εξής:

«Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 627 του Αστικού Κώδικα που εφαρμόζεται στις αγρομισθώσεις, ο μισθωτής έχει δικαίωμα σε ανάλογη ελάττωση του μισθώματος, αν η πρόσδοδος του μισθίου μειώθηκε σημαντικά πριν από τη συγκομιδή ή ύστερα απ' αυτήν εξαιτίας γεγονότων ανώτερης βίας. Κάθε προκαταβολική παραίτηση του μισθωτή απ' αυτό το δικαίωμα είναι άκυρη. Ελάττωση του μισθώματος δεν χωρεί, εφόσον η ζημία από τη μείωση της προσόδου καλύφθηκε με άλλο τρόπο και ιδίως από ασφαλιστική σύμβαση.

Στην έννοια της ανώτερης βίας περιλαμβάνονται περιστατικά που δεν οφείλονται σε πταίσμα (δόλο ή αμέλεια) προσώπου και που θεμελιώνουν απόκλιση από την αρχή της υπαιτιότητας του ενοχικού δικαίου. Ανώτερη βία (vis major) υπάρχει, όταν το περιστατικό είναι τόσο αιφνίδιο, ακαταμάχητο και απρόβλεπτο,

που είναι για τις ανθρώπινες δυνάμεις αδύνατο να αποτραπεί, έστω και με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης (βλ. Μπαλή Γεν. Αρχ. παρ. 179, Μιχαηλίδη – Νουάρο ΕρμΑΚάρθρ. 330 αρ. 45, Α.Κ. Γεωργιάδη – Σταθόπουλου άρθρ. 330 αρ. 50-60, ΑΠ 696/1973 ΝοΒ 22,186, ΑΠ 408/1972 ΝοΒ 20,1160, ΑΠ 462/1970 ΝοΒ 18, 1305, ΕφΑθ 6394/1987 ΕλΔ 30,783, ΕφΑθ 4558/1973 Αρμ. 28,112, ΕφΑθ 3850/2001). Περιστατικά ανώτερης βίας είναι η ξηρασία, η πλημμύρα, η καθίζησης του εδάφους, ο κεραυνός, η ασυνήθης καταιγίδα (Σ. Διαμαντάκου ευθ. Ανωτ.) (Μπαλή Γεν. Αρχ. παρ. 179 σελ. 387, Τούση Γεν. Αρχ. παρ. 185 σελ. 852), τα οποία ασκούν σημαντική επίδραση επί της παραγωγής ορισμένων γεωργικών προϊόντων (ΑΠΟλ322/ 83, Νοβ 1983, 1576, ΑΠ 675/2002, Νόμος, ΕφΛαρ.822/2000, Δικογραφία 2001, 17, ΕφΛαρ. 138/1998 Δικογραφία 1998, 95, ΕφΛαρ 171/1988 ΕλλΔνη 1989, 1028, ΕφΑθ.237/1987 ΕλλΔνη 1988, 1203).

Η ανωτέρα βία υπό προϋποθέσεις συνιστά λόγο απαλλαγής της ευθύνης εξ αδικοπραξίας, αφού υπαρχούσης τιαούτης (ανωτέρας βίας) κατά την άποψη της νομολογίας αίρεται το στοιχείο του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ αυτής (της επελεύσεως της ζημίας) και της πράξεως ή παραλείψεως, με την έννοια της πρόσφορου αιτίας (Καυκά αρθρ. 914 36 Γ' σελ. 728 και ΕφΠατρών 67/2004, ΕφΛαμ 186/2011), κατά δε την κρατούσα γνώμη στη θεωρία, στην περίπτωση της ανωτέρας βίας το ζημιογόνο γεγονός δεν μπορεί να αποδοθεί σε υπαιτιότητα του δράστη ως υπεύθυνου από αδικοπραξία, αλλά είναι τυχαίο γεγονός. Ωστόσο, το αναπότρεπτο φυσικό γεγονός (πλημμύρες, σεισμός κ.λ.π.) δεν σημαίνει αναγκαστικά και αναπότρεπτη ζημία (ΑΠ 698/1973 ΝοΒ 22/186, ΕφΑθ 1500/1998 ΕλλΔνη 43/1435, Σταθόπουλος σε Γεωργιάδη – Σταθόπουλου, Α.Κ., άρθρο 330, αριθμ. 59), διότι σε κάποιες περιπτώσεις είναι δυνατόν να προβλεφθούν και να αποτραπούν οι δυσμενείς συνέπειές τους, με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης.

Για τη μείωση μισθώματος δυνάμει της διάταξης του άρθρου 627 ΑΚ, απαιτείται η πρόσδοδος του μισθίου να μειώθηκε ουσιωδώς πριν από τη συγκομιδή ή ύστερα απ' αυτήν εξαιτίας γεγονότων ανώτερης βίας. Όπως έχει κριθεί νομολογιακά κατά την έννοια της προαναφερομένης διατάξεως, ουσιώδης θεωρείται η μείωση της προσόδου όταν αυτή υπολείπεται της συνήθους, υπό ομαλές συνθήκες αποδόσεως, κατά σημαντικό ποσοστό, το οποίο μπορεί να είναι και κατώτερο του 40% (ΕφΛαρ 770/2003, Δικογραφία 2004/256).

Από την άλλη πλευρά ο Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α', 114), ορίζει στο άρθρο 75 ότι: «Ι. Οι δημοτικές ... αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων ... αφορούν, κυρίως, τους τομείς: α) Ανάπτυξης, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1) ... 7) Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, συντήρηση και Διαχείριση υποδομών για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως έργων οδοποιίας, συστημάτων άρδευσης, αντιπλημμυρικών και εγγειοβελτιωτικών έργων.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 72 παρ. 1 εδ ιδ του . 3852/2010 η Οικονομική Επιτροπή "ιδ) αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και τον εξώδικο συμβιβασμό ή κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο που υπερβαίνει το παραπάνω ποσό.", ενώ σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου για τις περιπτώσεις ιβ', ιγ' και ιδ' της προηγούμενης παραγράφου, η απόφαση λαμβάνεται ύστερα από γνωμοδότηση δικηγόρου, η ανυπαρξία της οποίας συνεπάγεται ακυρότητα της σχετικής απόφασης.

Για το έγκυρο σύναψη συμβιβασμού απαιτείται : α) η ύπαρξη παράνομης πράξης ή παράλειψης οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας των οργάνων του δήμου - όπως παράλειψη συντήρησης των αντιπλημμυρικών έργων κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 75 περ. Ι 7 του Δ.Κ.Κ. που δεν έχει τεθεί μόνο χάριν του δημοσίου συμφέροντος, αλλά και για την εξυπηρέτηση των πολιτών (πρβλ. απόφ. ΣτΕ 740/2001) - η οποία δημιουργεί αντικειμενική ευθύνη του δήμου κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισ.ΝΑΚ, β) να αποδεικνύεται η ύπαρξη ζημίας. η έκταση αυτής, καθώς και οι συνθήκες πρόκλησης, οι οποίες πρέπει να προσδιορίζονται κατά τρόπο αξιόπιστο και να αποδεικνύονται με την προσκόμιση των απαραίτητων παραστατικών στοιχείων και γ) να συντρέχει αιτιώδης σύνδεσμος, η ύπαρξη του οποίου να προκύπτει από δημόσιο έγγραφο, μεταξύ της πράξης ή παράλειψης και της επελθούσας ζημίας, υπό την έννοια ότι η φερόμενη ως ζημιογόνο πράξη ή παράλειψη κατά τη συνθήκη πορεία των πραγμάτων μπορεί να επιφέρει το ζημιογόνο αποτέλεσμα. Στην περίπτωση αυτή η πράξη του συμβιβασμού παρέχει νόμιμο έρεισμα για την αξίωση του ζημιωθέντος κατά του Δήμου και ως εκ τούτου για την εντελλόμενη δαπάνη.

Συνεπώς σε κάθε περίπτωση, για τη νόμιμη κατάρτιση εξώδικου συμβιβασμού προς εξώδικη επίλυση της διαφοράς, πρέπει να αποδεικνύεται κατά τρόπο αντικειμενικό και αδιαμφισβήτητο η ύπαρξη και η ακριβής έκταση της ζημίας, καθώς και ο αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της ζημιογόνου πράξης ή παράλειψης και του ζημιογόνου αποτελέσματος, ο οποίος υφίσταται μόνο όταν αποδεικνύεται ότι η φερόμενη ως ζημιογόνα πράξη ή παράλειψη ήταν ικανή, από μόνη της, χωρίς την συνδρομή άλλων παραγόντων, να επιφέρει την συγκεκριμένη ζημία. (ΕΣ 49/2010. Πράξη — Τμ VII).

Στην προκειμένη περίπτωση όπως προκύπτει από τα έγγραφα που είναι συνημμένα στο ανωτέρω έγγραφό σας, οι μισθωτές δημοτικών αγροτεμαχίων της Τοπικής Κοινότητας Μάνδρας ζητούν τη μείωση μισθώματος για το καλλιεργητικό έτος 2016 εξαιτίας ζημίας που υπέστη η σοδειά τους από το μη καθαρισμό από την αρμόδια υπηρεσία του Δήμου Λαρισαίων των χανδάκων και του γεφυριού που βρίσκονται στην περιοχή, με συνέπεια τη μη διαφυγή του μεγάλου όγκου των υδάτων που δέχθηκαν τα αγροτεμάχια από την έντονη βροχόπτωση στις 21/5/2016, αλλά και από τα νερά του αποχετευτικού δικτύου της Μάνδρας που έφεραν σκουπίδια και μπάζα, τα οποία λίμνασαν και επηρέασαν τις καλλιέργειες. Κατά συνέπεια δεν στηρίζουν το αίτημά τους σε περιστατικό ανώτερης βίας (ήτοι σε περιστατικό που δεν αποδίδεται στην υπαιτιότητα κανενός προσώπου), βάσει του οποίου θα μπορούσαν να αιτηθούν μείωση μισθώματος (αφού αποδείκνυαν την ύπαρξη σημαντικής μείωσης της σοδειάς τους και τη μη λήψη αποζημίωσης από ασφαλιστική εταιρία ή οργανισμό), αλλά σε περιστατικό που αποδίδουν στην υπαιτιότητα της Δημοτικής Αρχής και από το οποίο ισχυρίζονται ότι υπέστησαν ζημία. Ως εκ τούτου, το αίτημά τους θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί ως αίτημα αποζημίωσης και συμψηφισμού αυτής με οφειλόμενα μισθώματα.

Ωστόσο, κατά την άποψή μας, από τα έγγραφα που είναι συνημμένα στο ανωτέρω έγγραφο της υπηρεσίας σας δεν αποδεικνύεται κατά τρόπο αντικειμενικό και αδιαμφισβήτητο η ύπαρξη παράνομης πράξης ή παράλειψης των οργάνων του Δήμου, αφού η ύπαρξη της παράνομης πράξης ή παράλειψης δεν προκύπτει από άλλο δημόσιο έγγραφο από τα συνημμένα στο ως άνω έγγραφό σας, ούτε προκύπτει από αυτά η διερεύνηση της ύπαρξης παράνομης πράξης ή παράλειψης και οι απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Δήμου επί του θέματος αυτού. Κυρίως όμως δεν αποδεικνύεται η ύπαρξη και η ακριβής έκταση της ζημίας των αιτούντων από κανένα στοιχείο. Το προτεινόμενο δε από τη με αριθμό 1/2017 απόφαση του Τοπικού Συμβουλίου Μάνδρας ποσοστό μείωσης των μισθωμάτων ύψους 20% δεν συμπίπτει με αποδεδειγμένη με νόμιμα παραστατικά ζημία των αιτούντων. Περαιτέρω, δεν προκύπτει η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της φερόμενης ως παράνομης παράλειψης των οργάνων του δήμου και της επικαλούμενης ζημίας των αιτούντων ή η όποια συντρέχουσα υπαιτιότητα αυτών.

Συνεπώς, με δεδομένα τα ανωτέρω, κατά την άποψή μας, η οποία είναι απλή γνώμη στερούμενη δεσμευτικότητας δεν αποδεικνύεται η συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων μείωσης του μισθώματος ούτε σύναψης εξώδικου συμβιβασμού προς συμψηφισμό υποχρέωσης αποζημίωσης».

Όπως αναφέρθηκε στην ανωτέρω γνωμοδότηση, οι γνωμοδοτήσεις του Τμήματος Νομικής Υποστήριξης του Δήμου Λαρισαίων που εκδίδονται προς καθοδήγηση των ενεργειών της Διοικήσεως επί υποβαλλομένων σχετικών ερωτημάτων και οι οποίες έχουν ως περιεχόμενο τις απόψεις του Τμήματος επί των τιθεμένων με τα ερωτήματα νομικών ζητημάτων καθώς και τις προτεινόμενες λύσεις για το νόμιμο, κατά την κρίση του, χειρισμό των πραγματικών καταστάσεων εν όψει των οποίων υπεβλήθησαν τα ερωτήματα αποτελούν, απλή γνώμη από το περιεχόμενο της οποίας δεν δεσμεύεται το όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα. Σ' αυτήν την περίπτωση το όργανο μπορεί να αποκλίνει από τη γνωμοδότηση, αιτιολογώντας ειδικά τη διαφοροποίησή του (ΣτΕ 2450, 1303/2012, 3975, 625/2011, 2397, 1422/2010, 4154, 2792, 817/2009, 3897/2004).

Εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, οι ατομικές διοικητικές πράξεις πρέπει να περιέχουν αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή τους. Αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης.

Κατά της ανωτέρω απόφασης του Συντονιστή μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 από οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον, συνεπώς και από το Δήμο Λαρισαίων εντός ενός (1) μηνός από την έκδοση της απόφασης ή από την κοινοποίησή της ή από τότε που

έλαβε γνώση αυτής, αφού ληφθεί σχετική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής που είναι το αρμόδιο όργανο να αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές.

Επειδή για όλους τους ανωτέρω λόγους, κατά την άποψή μας, η οποία αποτελεί απλή γνώμη στερούμενη δεσμευτικότητας, κατά της ανωτέρω απόφασης του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας δεν μπορούν να προβληθούν λόγοι προσφυγής ενώπιον της επιτροπής του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 με πιθανότητες ευδοκίμησης, γνωμοδοτούμε κατά της άσκησης προσφυγής κατά της πιο πάνω απόφασης.

Ως εκ τούτου καλείται η Οικονομική Επιτροπή, ως αρμόδια, να αποφασίσει την άσκηση ή μη προσφυγής ενώπιον της Επιτροπής του άρθρου 152 ΔΚΚ για την ακύρωση της προαναφερόμενης απόφασης.

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΟΜΟΦΩΝΑ

Τη μη άσκηση προσφυγής ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής του άρθρου 152 του Ν. 3463/2006 (ΔΚΚ), κατά της με αρ. πρωτ. 6769/64575/29-5-2018 απόφασης του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στερεάς Ελλάδας με την οποία ακυρώνει τη με αρ. 319/2018 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Λαρισαίων με θέμα: Μείωση μισθωμάτων του τρέχοντος καλλιεργητικού έτους λόγω καταστροφών από βροχοπτώσεις σε δημοτικά αγροτεμάχια της Τοπικής Κοινότητας Μάνδρας κατά το έτος 2016, για τους λόγους που αναφέρονται στην παραπάνω εισήγηση.

Αποφασίστηκε, αναγνώστηκε και υπογράφηκε.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΜΙΧΑΗΛ
ΔΑΟΥΛΑΣ ΘΩΜΑΣ
ΝΤΑΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΣΟΥΛΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΒΛΗΣΑΡΟΥΛΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ**

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA